

Ware en valse profetie

Gesprekspapier Jeremia 27:1-9, 12-15 en 28:1-17

Preken zijn gehouden op 18 november in de JK, 02 december in de Hoeksteen en 09 december in de Maranathakerk

In hoofdstuk 27 en 28 van het boek Jeremia gaat het over de vraag wat ware profetie is. Jeremia en Hananja beweren allebei in naam van God te spreken. Aan het einde blijkt dat alleen Jeremia dat daadwerkelijk heeft gedaan. Maar wat maakt zijn preken waar en die van Hananja vals? Hoe weet je of iets een goede preek is?

- *Praat door over de vraag wanneer een preek goed is in jouw ogen?*

Jeremia 27 en 28 in een notedop

We gaan naar Jeremia 27 en 28: kort samengevat lezen we daar het volgende. Jeremia krijgt van God de opdracht om een juk op zijn schouders te leggen en zo zichtbaar te maken dat het volk Israël – net als andere volken – zich moet buigen onder het juk van Babylonië. Zijn preek is zwaar en op het eerste gezicht weinig hoopvol.

Dan opeens is Hananja daar. Ook een profeet. In een symbolische handeling neemt hij het juk van de schouders van Jeremia en breekt het. Israël zal niet lang onder het juk van Babylonië buigen, want God zal redding bieden. Jeremia spreekt de hoop uit dat dit waar is, maar weet dat het niet zo is. En na een tijdje moet hij weer naar Hananja gaan en hem vertellen dat God hem zal straffen voor zijn leugen profetie. Hananja blijkt een valse profeet te zijn... maar waarom? Waar ligt het criterium? Waarom is Hananja een valse profeet?

- *Probeer onder woorden te brengen waarom de profetie van Hananja vals is en die van Jeremia niet.*

Toekomstvoorspelling en Bijbelkennis

Het lijkt alsof Jeremia in vers 8 en 9 van hoofdstuk 28 zegt dat het criterium voor ware profetie ligt in de vraag of de voorspellingen uitkomen. Dan zou de ware profeet de profeet zijn die de toekomst juist kan voorspellen. Maar zou Jeremia dat ook bedoelen? Nee, want dan schiet je er niets mee op. Dan kun je alleen maar op lange termijn bepalen of een profetie/preek goed is of niet. Nee, Jeremia wijst op z'n voorgangers en laat zien dat Hananja opeens een heel ander geluid laat horen. De bewijslast ligt bij Hananja, die een nieuwe boodschap brengt.

Zou het probleem van Hananja dan zijn dat hij onbijbels preekt? Hananja zegt op het eerste gezicht helemaal geen gekke dingen. Hij ontkent niet dat het volk een moeilijke tijd tegemoet zal gaan. Twee jaar lang zal het volk in den vreemde moeten verkeren. Maar dan – na twee jaren – zal de Here het volk doen terugkeren naar het beloofde land aan. Wat is daar nu zo gek aan? Daar is toch helemaal niets mis mee, immers God is toch een God die trouw is. Wat doet Hananja anders dan de nadruk leggen op Gods niet aflatende trouw? Is zijn prediking wel zo onbijbels?

- *Profetie en prediking kunnen blijkbaar heel Bijbels klinken, maar toch vals zijn. Probeer te onder woorden te brengen hoe dat kan.*

Profeteren en beproeven

Ook vandaag de dag, in ons leven, spreekt God. We geloven dat Hij spreekt door zijn Woord, en door de verkondiging van zijn Woord in de preek. Wellicht dat ook op andere manieren gemeenteleden of de kerk van Christus in onze samenleving nog profetisch mogen en moeten spreken. Maar dat kan

alleen als de gemeente ook in staat is geestelijk te onderscheiden waar het op aankomt. Dat kan alleen als wij geestelijk volwassen zijn en zo ook leven: niet God kennen 'van horen zeggen', maar Hem Zélf kennen door het geloof in Jezus Christus.

- *Zou profetie in onze tijd ook nog actueel zijn? Of is het iets van vroeger? Wanneer mag je als gemeentelid of als gemeente deze woorden zeggen: 'Zo zegt de Here'?"*
- *Hoe zou je kunnen (leren) onderscheiden welke woorden van God komen en welke niet?*

Genade als tijdloos principe

Terug naar Hananja: Het probleem van Hananja is niet zijn gebrek aan Bijbelkennis, ook niet zijn gebrek aan voorspellende gaven, maar zijn probleem is dat hij van Gods genade en liefde een tijdloos principe maakt dat altijd en overal toegepast kan worden. 'God redt. Natuurlijk, even twee vervelende jaren voor de boeg, maar daarna komt het gegarandeerd goed.' Voor Hananja is God de God die redt, ongeacht de omstandigheden, ongeacht de instelling van het volk, God redt, want dat heeft Hij beloofd. Hananja maakt van genade een automatisme.

Anders gezegd: Hananja is een valse profeet omdat hij de beloften van God losmaakt van gehoorzaamheid en bekering. De prediking van Hananja roept niet op tot inkeer en verandering, maar is geruststellend en bemoedigend. God is een belovende, reddende en gevende God. Hananja neemt God gevangen in Zijn eigen beloften van redding en genade.

- *Hananja maakt Gods beloften los van gehoorzaamheid en bekering. Gebeurt dat vandaag de dag nog steeds? Ook in onze gemeente? Wat zegt dit over hoe je als gelovige moet luisteren?*
- *Praat er eens met elkaar over door: snappen we het principe dat Gods zegen alleen in ons leven iets kan betekenen als God zélf in ons leven een plek mag hebben? En God goede gaven zonder Hem zelf geen waarde hebben?*

Geen toekomstvoorspeller, maar een doorlichter van het heden

Wat we dus kunnen leren is dat de kracht van een profeet is niet zijn gave om de toekomst te voorspellen, maar om gewapend met Gods woorden het heden te doorlichten. Een mooi toekomstplaatje voor ogen schilderen kunnen we allemaal wel. Mooie beloften doen in geweldig mooi taalgebruik, dat kunnen we ook allemaal wel. Maar een echte profeet – iemand die namens God spreekt – is iemand die op een glasheldere manier, met behulp van Gods Woorden de werkelijkheid van nu doorlicht en precies blootlegt waar het fout zit en het resultaat daarvan laat zien. Een profeet vertelt niet de toekomst. Die kent God alleen. Een profeet doorschijnt het heden en ontmaskert leugens en zelfbedrog.

En dat is soms helemaal niet fijn. Pijnlijk zelfs. Maar nodig zonder meer. Soms moeten we geconfronteerd worden met oordeel, met schuld en ongehoorzaamheid. Niet omdat God ons vergeet of ons een hak wil zetten, maar omdat Hij niet liever wil dan dat we leven met Hem en voor Hem. In gehoorzaamheid.

Genade is geen tijdloos principe, zo van 'God doet het wel even'. Genade is Gods liefde die brandt. Genade en redding...brengen ons bij Jezus. En waar je als mens bij Jezus komt, daar kun je niet verdergaan alsof er niets gebeurd is. Daar word je anders. Vol van vreugde. Vol van verlangen om te doen wat God vraagt. Maar ook vol van afkeer van je eigen ongehoorzaamheid, je eigen lamlendigheid. Waar je bij Jezus komt, daar vind je als mens redding en genade, maar ook genezing, herstel...omdat zijn Heilige Geest in je wil werken.

- *Praat met elkaar door over de vraag of en hoe Gods Woord en de prediking ervan je leven veranderd heeft.*